

מכתבים

גמדים בישראל

בעיקבות האירועים הכל-כליים, מכנים אמצעי התיק שורת את הישראלים בשם "אנשים קטנים ברחוב", משקיעים קטנים ו"חוסכים קטנים". לאן נעלמו האזרחים סתם?

גם זו, כנראה, אחת ממכות המשבר הכלכלי. האזרחים ממוצעי-הקומה הלכו שולל אחרי הפירסומת של אחד הבנקים, שהזמין אותם לגדול יחד איתו. תחת זאת הם הלכו וקטנו, הלכו וקטנו — עד שהגיעו הלוים.

מירי סלרמן, תל-אביב

תמונה הבוצתית עם גברת

21 הגברים והגברת, שהשיקו כוסיות בבית-הנשיא, מחד-שום מסורת מוליטית ישנה.

תבן לעופריים

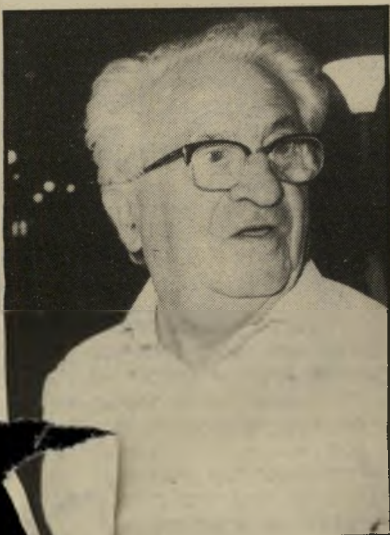
אפילו במיוזון של מישרד-

ממשלת בן-גוריון בדרך לבית-הנשיא • תמיד אשה

האוצר מרגישים בקיצוץ הסובסידיות. אפילו לשם מביאים מצרכים מסוגי-סדים, למרות שהדבר נשמע כמו להביא תבן לעופריים או פחם לקאסל.

חוכמה גדולה, הם יושבים שם באולימפוס.

פרלמנטר באדר גנראל על סוס לבן

במישרד-האוצר, מחליטים על פתרון ביטול סובסידיות. מי שסובל מכך ולא הם:

משה שג

* ביום השנה ה-38 להצטרפת בלגיה בנובמבר 1955. מימין לשמאל: מרדכי אנהל, דוד בן-גוריון, גולדה מאיר, שר-בריאות, משה שפירא, פרץ נפתלי, זלמן ארן, בכור-שלום שיטרית, לוי אשכול, ישראל בריהודת, יוסף בורג (מוסתר), קדיש לוז ומשה שרת.

ממשלות הליכוד אינן רגילות לשתף בשרותיהן נשים, ושרה דורון היא הראשונה שזוכה בכבוד. אך יש להזכיר לה ולחבריה, שבמשך שנים רבות השתתפה אשה בכל ממשלות מפא"י וגילגוליה. גם המשבר המביש של התפטרות שרה-האוצר, שלושה ימים אחרי ההשבעה, אינו המצאה של הליכוד. כל ממשלותיו של דוד בן-גוריון היו קיצרות-ימים ורצופות משברים קואליציוניים. אפילו הממשלה ארוכת-הימים-ייחסייה, שהושבעה ב-1955 ושהחליטה על מילחמת-סואץ, סבלה משברים כמעט יומיומיים. התפטר ממנה הדתיים — וחזרו: התפטר ממנה שרה-החוק, משה שרת — ולא חזר: שרימפ"ם כמעט פרשו ממנה — אבל התאפקו.

יונתן שמאי, פתח-תיקווה

הבטחת... הבטחת

קראתי בעיתונות-הערב, שהשר יעקב מרדור שוקל פרישה מהממשלה. כבר רציתי לפתוח בקבוק שמפניה. כשנודע לי שחבריו של מרדור שיכנעוהו להישאר, בגלל המצב הקשה במשק, שרק הוא יכול לספק בו. אני שואל בכאב אמיתי: מה הללו רוצים מהיינו, מדוע הם מבטיחים ולא מקיימים, מדוע לא מניחים לבן-ארם לפרוש בכבוד? אולי, אילו היה פורש, היה מונע שתי כתבות מעולות בעולם הזה. דן סקר, תל-אביב

● הכוונה לכתבות של בן-ציון ציטרין ב-5 וב-12 באוקטובר.

אזהרה של פרלמנטר וחיק

דבריו של יוחנן באדר חייב בים להדליק נורה אדומה לעניינם של חסידי הדמוקרטיה.

בתוכנית הטלוויזיונית המצויינת במבט שני,

קווא י'ן.

ליחס זאת למזל הרע בלבד. באילת... רכזו אמצעי-ההצלה במרכז האונייה... כאשר לאויב יש טילים מתבייתים... כמעט כרוך שהפגיעה תהיה במרכז האונייה, במקום שבו מצויים הדוודים. הטילים מתבייתים כאמצעות גלי-חום. אפשרות זו לא נלקחה בחשבון בעת חלוקת סירות-ההצלה על האונייה.

כמצב הקיים לא ניתן היה כמעט למנוע את פגיעת הטילים באונייה. אולם בצורה-ההצלה הדיש ומשופר יותר ניתן היה למנוע מיספרי-קורבנות כה גדול. רוב חללי אילת לא נפגעו כתוצאה מפגיעת הטילים, אלא מחוסר אמצעי-ההצלה מתאימים.

הסתבר כי חגורות-ההצלה האישיות, שהיו למלחי אילת, היו כאלה המחייבות ניפוח בידי בעליהן. חגורות-ההצלה המקובלות היום במרכיב הציים הן בעלות מנגנון ניפוח עצמי. תוך משיכת-חוט קלה מסיפורי הניצולים התברר שהיו רבים שטבעו משום שלא הצליחו לנפח את חגורות-ההצלה. חגורות-ההצלה החדישות מצוידות גם במיתקן-תאורה מתאימים, הנדלקים באופן אוטומטי. אילו היו כאלה בצידורם של מלחי אילת, לא היו ההליקופטרים נאלצים להסתובב שעות ארוכות בלילה מעל פני הים, כדי לחפש את הניצולים.

(הסיפור על שני סוגי חגורות-ההצלה לא היה ולא נברא. הצנוורה פשוט לא איפשרה או לפרסם את האמת: שהחגורות לא היו תקינות, שבגלל ליקויים טכניים לא התגנפו מעצמן וגורות-האור לא נדלקו. השבוע אישר זאת הקפטן.)

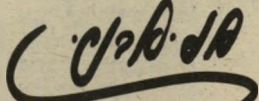
העובדה שאלחוטאי אילת לא הצליחו להפעיל את מכשירי-ההירוח במשך שעה וחצי אחרי הפגיעה, להודיע על מצבם ולהזעיק עזרה, היתה בעלת משמעות קריטית לגבי גורל הצוות. זוהי אחת הנקודות החמורות ביותר המחייבות חקירה. נקודה נוספת היא העדרו של מכשיר אוטו-אלארם באילת. מכשיר זה של אועקה אוטומטית חייב להיות אפילו בכל אוניית-סוחר. קיימים במרכיב האונייה (גם) מכשירי אועקה פירוטכניים, כמו ראקטות ופגזות-אורה.

כאשר יחקרו נסיבות טיבוע אילת יצטרכו אל נכון לברר אם השיגרה, השאגנות ומידה מיותרת של העוזה לא גרמו להערסם של כלי-ההצלה אלה.

העובדה שאיש בכסיס לא ניסה במשך שעותיים להשיג קשר עם האונייה גרמה לכך שהמשחתת הפגועה נשארה תקועה במקום פגיעתה במשך כשעתיים (עד שטבעה), כשהיא מבודדת מן העולם החיצון.

עד כאן קטעים מן הדברים שנכתבו בעולם הזה לפני 16 שנה. יש לזכור כי היה זה בתקופת שיכרון-ההניצחון של ששת-הימים, כאשר צה"ל היה פרה קדושה ואלופיו היו אלילים.

למעשה אישר הקפטן השבוע את כל הטענות האלה, ואף הוסיף עליהן. הוא לא ענה לשאלה המתבקשת מאלוהי, אף שלא נשאלה בכתבה הטלוויזיונית: האם אין הוא עצמו נושא באחריות הראשונה לכל הליקויים האלה בצידור, בתחמושת, בנהלה-ההצלה וברמת-האימון לשעת-חירום? השבוע ביקרה אצלו כתבת העולם הזה, כדי לקבל תשובה על כך. האיש, שנראה על המירקע כשהוא ממרר בכבי מרוב התרגשות, גירש את העיתונאית בנסות וסירב להשיב.

* קציני-הקשר נסים משיח התגבר על כך בתושיה עילאית ועצר את הקשר, שהביא להצלחת רבים מחבריו. הוא עצמו שהה שמונה שעות במים.

בשיא משבר-אירדור התכנסה נשיאות המפלגה הליברלית כדי לדון בתביעה לסלק את יורם אירדור ממישרד-האוצר. כרגיל אצל הליברלים, הגיע הדיון לטוננים גבוהים, והכל האשימו את הכל.

כתב הארץ לעניינים כלכליים, אברהם צהר, שסיקר את הישיבה, תיאר את המשך הדברים בדיעה כעמוד 1 של עיתונו כך:

אחד הנוכחים, שר בממשלה, דאג במהלך הישיבה לשלוח משיחה ל-הביא לו גליון של העולם הזה כדי לראות מה הם כתובים על הנישוא. משהו העיר על כך, כי מותר לקרוא מה שהצטוננים כותבים, אך אסור להדליף להם.

אני מקבל את המחמאה בשם כל חברי המערכת, שטיפלו במישרים השונים של המשבר: המישור הכלכלי, הממשלתי והמפלגתי. הציבור האלמוני הביע את דעתו עליהם בצורה בלתי-אמצעית: בשבועות האחרונים, שבהם פתח הביקוש לסחורות רבות בשוק, גבר בצורה מובהקת הביקוש לגליונות העולם הזה. הקוראים שנותרו בלי גליונות, מפני שלא נותרו בקיוסקים, יצטרכו לסלוח לנו. לא היינו מוכנים לביקושים פיתאומיים אלה.

השאלות של אח"י "אילת"

כאשר ראיתי את הכתבה המרגשת של אורי לוי בטלוויזיה על טיבוע המשחתת אילת לפני 16 שנים (ראה שידור) מיהרתי לעיין בגליונות העולם הזה מאותה תקופה. שם, כאשר אירע האסון הייתי בארצות-הברית, שם כתבתי או את סיפרי מילחמת היום השביעי. המערכת תיקרה היטב בלעדיי, הדבר התברר לי כאשר עיינתי שוב בגליונות העולם הזה (1573, 1574, מה-23 באוקטובר ה-1967) בנובמבר (1967).

בגליון הראשון, מייד אחרי האסון, התאפק העולם הזה ורק רמז שמשוה יסודי לא היה בסדר. גם בגליון השני נהג להתאפקות רבה, מכיוון שהפצעים היו עדיין טריים. אבל הוא הציג שאלות נוקבות — אותן השאלות שרק נרמו עליהן בכתבת הטלוויזיה אחרי 16 שנים. הנה כמה קטעים:

סימנייה-השאלה הגדולים היו מכוונים כלפי פנים — לעבר חיליהם, מפקדו, לעבר צה"ל ככלל ולעבר האחראים למדיניות-הביטחון של ישראל... הציבור רשאי לקבל תשובות לשאלות המתעוררות בו, אפילו כשמדובר במוסר צה"ל. (אם) יחידת-רגלים תצא להתקפה כשהיא מצוידת בקליע-עץ במקום בקליע-עופרת, או שגורו-טנקים יצא למילחמה מבלי להצטייד בדלק — יחייבו העובדות חקירה כאשר לנסיבות.

השאלות שהתעוררו אחרי הטבעתה של אילת התחלקו לשלושה סוגים: מיבצעות, ציודיות ונהליות.

האם לאור נוכחותם של טילים מצריים בנמל פורט-סעיד לא היה ניתן להחליף את הפיטרול הימי בטווח הטילים בפיטרול אווירי?

(אילת) לא היתה כלי-שיט מילחמתי מודרני, ואף חימושה היה מיושן ולא התאים ללוחמה ימית מודרנית.

טענת אנשי חיליהם היא: לרוע המזל ניווקו מרבית סירות-ההצלה מפגיעות הטילים. קשה